

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2007-05-30

Närvarande: f.d. justitierådet Lars K Beckman, justitierådet Leif Thorsson och regeringsrådet Lars Wennerström.

Tillsyn över hundar och katter

Enligt en lagrådsremiss den 10 maj 2007 (Jordbruksdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om tillsyn över hundar och katter,
2. lag om ändring i lagen (1938:121) om hittegods,
3. lag om ändring i jaktlagen (1987:259).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Carl Johan Wieslander, biträdd av departementssekreteraren Lisen Sjöling.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om tillsyn över hundar och katter

8 och 9 §§

I 8 § tredje stycket föreslås på skäl som anges i lagrådsremissen en bestämmelse av innebörd att förelägganden eller förbud inte får meddelas den som är under 15 år. Inte heller får enligt den föreslagna 14 § hundförbud meddelas den som är under 15 år. Skälen för den i 8 § föreslagna bestämmelsen måste anses träffa också sådana förelägganden om märkning och registrering som avses i 9 §,

och även denna bestämmelse bör alltså förse med undantag för den som är under 15 år. För att hindra upprepning i två på varandra följande paragrafer av likalydande bestämmelser kan i stället – om en sådan bestämmelse alls skall införas – tredje stycket i den föreslagna 8 § utgå och en ny 10 § införas av förslagsvis följande lydelse: ”Den som är under 15 år får inte meddelas förelägganden eller förbud enligt 8 eller 9 §.”

Emellertid följer av 2 § lagen (1985:206) om viten att vite inte får föreläggas, om adressaten kan antas sakna faktisk eller rättslig möjlighet att följa föreläggandet. Det innebär att det ofta redan av denna bestämmelse följer att ett föreläggande med avseende på en omyndigs egendom inte kan riktas mot en underårig – som i allmänhet saknar rättslig rådighet över sin egendom – utan föreläggande eller förbud får i den situationen riktas till vårdnadshavaren (jfr Lavin, Vitesföreläggandets adressat, 1975, s. 11 ff. och densamme, Viteslagstiftningen. En kommentar, 1989, s. 61, samt t.ex. 1997/98:JO1 s. 60 f.). När det gäller en underårig som är under 15 år kan ett förbud mot att sätta ut vite motiveras även av att det för tillämpning av en vitespåföljd torde krävas att adressaten är kriminellt ansvarig (se NJA II 1943 s. 486). Mot bakgrund härav har också i fråga om åläggande som endast skall riktas mot den enskilde personligen och inte dennes egendom i olika sammanhang föreskrivits att viten eller förbud inte får komma till användning med avseende på den som är under 15 år (jfr 1 § lagen [2005:321] om tillträdesförbud vid idrottsarrangemang och det förbud som följer av 36 kap. 13 § och 22 § första stycket rättegångsbalken att vid vite kalla den som är under 15 år att höras som vittne).

Av det anförda följer att, för det fall det nu i särskild lag genom en uttrycklig bestämmelse fastställs att förelägganden och förbud, med eller utan vite, inte får riktas mot den som är under 15 år, så innebär

detta ingen ändring i sak mot vad som tidigare gällt, utan en bestämmelse härom får närmast ses som en påminnelse om gällande rätt på området.

Beaktas bör emellertid att det även i fråga om dem som är 15 år eller äldre kan finnas personer som på grund av att de är omyndiga eller har förvaltare saknar rätt att själva förfoga över sin egendom, även om föreläggande och förbud kan riktas mot dem i andra avseenden än vad som gäller förfoganden rörande deras egendom. Mot bakgrund härav kan därför ifrågasättas det lämpliga i att nu i lag endast påminna om de undantag för meddelande av förbud och föreläggande som föreligger med avseende på dem som är under 15 år. Lagrådet förordar därför att bestämmelsen härom får utgå. Däremot kan det finnas anledning att närmare klargöra rättsläget i författningskommentaren.

14 §

Lagrådet erinrar om vad som anförts ovan.

18 §

Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 6 § i gällande tillsynslag. I dess andra stycke finns ett undantag från det strikta skadeståndsansvaret för bl.a. poliser, för fall då ett ingripande med hund varit påkallat. I den föreslagna bestämmelsen görs undantaget snävare genom att det anges vara en förutsättning för undantaget att ingripandet varit nödvändigt. Enligt vad som upplysts vid föredragningen och som antyds i remissen är denna ändring inte avsedd. Vid bestämmelsens tillkomst anfördes i förarbetena att undantaget var avsett för fall då ingripandet med hund varit försvarligt, något som

framstår som en ännu lägre tröskel (se prop. 1991/92:111 s. 8).
Lagrådet förordar att ordet "påkallat" behålls.

Övriga lagförslag

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.